

висока ймовірність їх ушкодження. Морфогенез, положення та форма серця у плодів 255,0 мм і 375,0 мм ТКД зумовлені порушенням взаємовідношень закладок серця, легень і крупних судин середостіння у зародковому періоді розвитку людини.

УДК: 611.941.013.012

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ВРОДЖЕНИХ ВАД РОЗВИТКУ ГРУДНИНИ

Хмара Т.В., Окрім І.І., Заморський І.І., Дмитренко Р.Р., Бойчук О.М.

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»,

м. Чернівці

Серед вроджених вад розвитку аномалії скелету зустрічаються досить часто і включають понад 200 нозологічних форм, при яких у патологічний процес залучаються хребці, кістки черепа, скелету грудної клітки і кінцівок тощо.

З'ясування морфологічних передумов виникнення вроджених вад розвитку скелету грудної клітки може бути підґрунтям для розробки та обґрунтування нових способів їх хірургічної корекції (І.І. Окрім, Т.В. Хмара, Ю.О. Смолен, 2017). Аномальний розвиток ребер і груднини є причиною різних деформацій грудної клітки у дітей, серед яких найчастіше зустрічається лійкоподібна і кілеподібна форми.

До теперішнього часу описано значну кількість синдромів (Апера, Дігтве-Мельхіор-Клаусена, Сільвермана, Срба та ін.), одним із складових компонентів яких є аномалії груднини (Ю.И. Барашнев, В.А. Бахарев, 2010).

На підставі проведеного аналізу джерел наукової літератури ми зробили спробу узагальнити існуючі відомості про вроджені вади розвитку груднини та пропонуємо їх тлумачення згідно абетки.

Аксифоїдія – відсутність мечоподібного відростка груднини, є наслідком нерівномірного росту груднини у внутрішньоутробному періоді розвитку.

Астернія – аплазія груднини. Розрізняють часткову та повну форми астернії. Часткова форма астернії, зазвичай, проявляється відсутністю дистальної частини груднини або її ручки (О.В. Калмин, О.А. Калмина, 2016). При повній формі астернії ребра з'єднуються між собою за допомогою волокнистої пластинки.

Викривлення груднини – патологія, при якій серце, великі судини і тимус можуть бути відтісненими назад або в бік.

Вроджений розтвір груднини являє собою дизрафію – зупинку змикання частин груднини в ембріональному періоді розвитку; зазвичай локалізується у верхній її частині або в ділянці ручки; є досить рідкісною патологією і відноситься до числа ембріопатій. Груднина може бути або частково, або повністю розщеплена. Описано 5 типів вродженого розтвору груднини:

- розтвір ручки груднини;
- розтвір ручки і верхньої третини тіла груднини – так звана U-подібна форма груднини;
- субтотальний розтвір груднини, або V-подібна форма груднини;
- тотальний, або повний розтвір груднини;
- розтвір нижньої третьої частини тіла груднини разом із мечоподібним відростком (у цьому випадку зазвичай має місце торакальна або торакоабдомінальна ектопія серця).

Деформація груднини характеризується утворенням вираженого кута між ручкою і тілом груднини, при цьому кут, як правило, спрямований верхівкою наперед. Внаслідок деформації груднина набуває видовженої, овальної або квадратної форми.

Надгруднинні (супрастернальні кісточки), розміром 2,0-15,0 мм, зазвичай знаходяться дещо вище ручки груднини в ділянці яремної вирізки; відносяться до варіантної анатомії груднини і виявляються з частотою 0,8-7,6%. У тривимірному зображенні надгруднинні кісточки мають форму

чотиристоронньої піраміди, переважно зустрічаються у жінок з обох боків груднини (Н.А. Огнерубов, Т.С. Антипова, С.К. Стегачев, 2017).

Отвори груднини є рідкісними вродженими дефектами передньої стінки грудної клітки, переважно виявляються в ділянці нижньої 1/3 груднини; виникають в результаті порушення морфогенезу груднини і серед усіх її уроджених аномалій трапляються в 11,5% випадків (Н.А. Огнерубов, Д.В. Житенев, М.А. Огнерубова, 2016). Формування груднини відбувається внаслідок злиття двох вертикальних мезенхімальних смуг, що розміщені біля передніх кінців ребер, які мігрують до серединної лінії у краніокаудальному напрямку протягом 8-10 тижнів внутрішньоутробного розвитку. Неповне ж злиття «груднинних ліній» у цій ділянці разом з ексцентричними центрами скостеніння може призвести до розвитку отвору груднини або її розщеплення (V.S. Vermio, H.G.A. Jos, 2014).

Порушення скостеніння (повне або часткове) між ручкою і тілом груднини, або між тілом і мечоподібним відростком груднини.

Роздвоєння мечоподібного відростка груднини.

Розщеплення груднини (син.: шистостернія) є рідкісною вадою розвитку, дефект може бути різним за довжиною та шириною. Іноді має місце повне розщеплення груднини. В таких випадках відмічається парадоксальний рух органів середостіння, які вкриті тільки шкірою. Дефект виявляється відразу після народження дитини. Функціональні розлади (порушення дихання, ковтання) можуть представляти загрозу для життя. Операцію виконують в ранньому віці.

Розщеплення мечоподібного відростка груднини є результатом нерівномірного росту груднини; трапляється при довгій і короткій груднині.

Сегментована груднина – тривале збереження хрящових прошарків між скостенілими частинами груднини, при цьому тіло груднини складається з 4 частин.

Трифуркація мечоподібного відростка груднини є рідкісною вадою розвитку.